

89

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. *Παθ. III, 89/1970*

A1

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10-20 Φεβρουαρίου 1970

Λαμ. Επιστ. 28

Ἐν Λαμασίῳ τῇ 21^ῃ Φεβρουαρίου 1970.

Πρὸς

Τὸ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ, -

-- Αναγνωστοπούλου 14 --

(Διὰ τοῦ ἡ-Επιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Γ.Ε.Υ.
Παιδευτικῆς Περιφέρειας Λαρίδος)

Εἰς ΑΘΗΝΑΣ

Ἐχομεν τὴν τιμὴν καὶ ἀποβαίλωμεν ὑμῖν, συμπελη-
ρωμένον Ἑρωτηματολόγιον διὰ γλωσσικὰ ἔργα, συγγρα-
ματῶν τοῦ χωρίου Λαμασίου κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θέρους
κ.λ.π., ὑπὸ τοῦ διδασκ. Λεωνοῦ Καραλή, ὑπηρετούντος
εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Λαμασίου καὶ καὶ παρακαλῶμεν
μεν δὲ καὶ καθ' ὑμῶν.

Διευτ. τοῦ Σχολείου

Γ. Γεωργίου

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) Λαμβάβιον....
(παιλιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Ἐλαβόβου,
Νομοῦ ... Λ.Α.Ρ.Ι.Σ.Η.Σ......
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Λεωνίδας -
Κακλίου ἐπάγγελμα διδάσκαλος....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Λαμβάβιον - Ἐλαβόβου.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. 5 ἔτη.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Γεώργιος Χατζηκώχης,
.... Γεωργίου.....
ἡλικία... 72... γραμματικαὶ γνώσεις 1 Ἀλγεριν....
... Σχολεῖον..... τόπος καταγωγῆς Λαμβάβιον -
... Ἐλαβόβου.....

β) Βασιλὸς Παύλος ἔτιμ 62 ἐτῶν Λαμβάβιον, Σχολεῖον
Σχολεῖον

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; 1) Πέρα Κάμπου " Σκαβάνι καὶ 2) Κάτω
Κάμπου " Μερμεσί Καλαμώι, Σπορά καὶ Βοβέβ Ἐλαβόβου.

Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; Ἐνηλλάβοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα.

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Ἄν. ὑπῆρχαν
ἰδιοκτησίαι τῶν κτημάτων ἀγροτικῶν ἐν τῷ Παύλῳ Παύλῳ (τοῖς κτηματοῦς).

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διαγεφυμένης ὑπὲρ αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Προ. τοῦ 1920 δὲν ὑπῆρχε ἰδιοκτησία περιουσίας
τοῦ 1920 (ἰδίως ἐν τῷ κτηματῷ) δὲν διατηρεῖ τὴν περιουσίαν συγκεντρωμένην,
ὁ πατὴρ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων τοῦ.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται...

ὁ γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; Πρὸ τοῦ 1920 δὲν ἐπλάτυναν τεχνίται... σήμερον, ναί.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Οἱ κάτοικοι ἐργάζονται μετὰ τῆς οἰκογενείας των...

ἡλικίαν των. Τσιφλικούχων καὶ ἐπαύρων...

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ;...

Ἐκαλοῦντο κολλῆγοι. Ἦσαν χαμηλῆς κοινωνικῆς θέσεως.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρῆμα) ; Εἰς εἶδος...

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ἐργάζοντο. Ὁχι. Οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τοὺς τοίτους χαμηλῶς κείμενοι ἦσαν. Ὑπάρχοντες ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ἀμοιβή, εἰς εἶδος καὶ χρῆμα.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο δοῦλοι.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;... Οχι. Ἦσαν μερικαὶ καὶ ἐργάζοντο.

Εἰς τὸν τόπον τῆς μεταγωγῆς (τὸ ἴδιον καὶ σήμερον).

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματεντάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... Δὲν μετέβαιναν. Πρᾶματεντάδες.

Δὲν μετέβαιναν.

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

ΟΙ... ἄλλοι... καὶ αὐτοὶ... ἐν... ταῖς... ἀλλὰ...
...καὶ... ἐν... ἀφ' ὧν... καὶ...
(...). ... ἐν... ἀλλὰ...
... καὶ... καὶ... καὶ... -

2) Πότε έγινε το πρώτον χρήσις χημικών λιπασμάτων εις τὸν τόπον
 σας; ..Γένην το 1950. ..

Ε'. Ἀπὸ πότῃ χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄρσενον καὶ αἱ γεωργικὰ καὶ μηχανικὰ εἰς τὸν τόπον σας ; Σιδηροῦν... ἀρσεν. μετ. 26. 1932.. Αἱ γεωργικὰ μηχανικὰ μετ. 30. 1950..

1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόφτερο, διφτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;
Ποῖος κατασκεύαζε τὸ άροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ ;

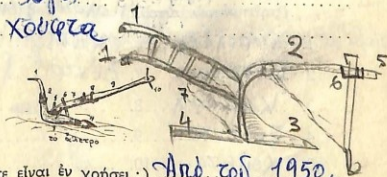
το σώμα. Έχουν και κοινά τα ίδια "αρετήν" δηλαδή
τα υλικά. Η προμήθεια γίνεται με Τιερέβον...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) εκάστου τύπου σιδηρού άρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρου παρατιθεμένου.

1. χειρολόβα 4. βερῶν 7. φτερόν 8. γάντσος

2 καρδιά 5.. 5ηφ...

3. Συρί..... 6. Χούφτα

2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήσει;) *Από το 1950...*

3) Μηχανή θερσίμου 1955

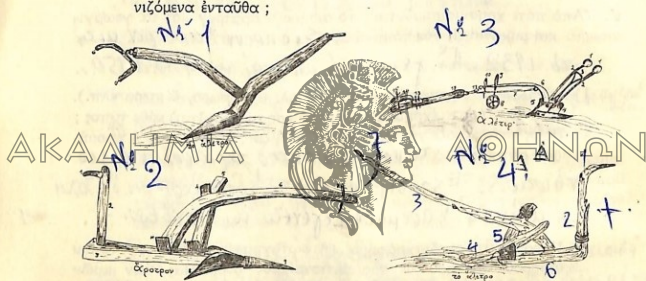
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... 1955.....

5) Μηχανή ἄλωνισμού .. 1940.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

... Τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον κατασκευάζει
 ζετοῦντο ὑπὸ τοῦ ἰδίου χειρικοῦ. Σήμερα δὲν ὑπάρχει
 ἔτι τούτου.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερα. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. Παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ὡς τὸ N^ο 4.

1. Χειρολαβή	6. ἑρῶνις	11.
2. Κονζούρι	7. δέντρις	12.
3. Καμάρα	8.	13.
4. Ξυλόμνο	9.	14.
5. Χούρτα	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο μιᾶς μορφῆς διὰ
τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωματερῶν...
ὡς τὸ Παλαιὸν κενὸν ἰχνογραφημένον...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

Τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου ὡς τὸ ἐκτελεσθέν...
6x. 2... ἦτο κατασκευασμένη ἐκ ξύλου...
Σημειώσατε τὸν τύπον τῆς σπάθης...

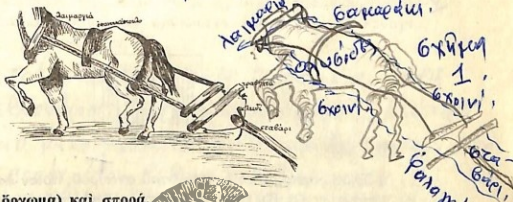
- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.)

Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου:
1) Πριόνι... 2) Ἀρίδι...

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. Τοποθετήσατε τοὺς βέβαιους

τοῦ Σωλ. η. λαίμαρι. Ἀπὸ τοῦ ζώου. καὶ τοῦ ἀλόγου
βυνδεῖται μετὰ τὰς ἀρσενικάς (τραβιχά). Εἰς βυνδέει ἓνα
ὁ χοινί. Παικνέει ἀπὸ τῶν δέντρων. καὶ τὸ ἀμύδι.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον). 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τοῦ τόπον σας. Ἀνέκαθεν καὶ μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τοῦ ὄργου. γίνετο μόνον ἀπὸ τὸν ἄνδρα. ἔδοθετο προσβολή. καὶ ὁργωνε γυναῖκα τὸν ἀγρόν.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον, ἐτοποθετεῖτο ἡ λαίμαρι. ἐπὶ τοῦ τραχήλου. Ἀπὸ κεφαλῆς τῶν χοιμῶν αὐτῶν διήρχετο βυνδέει τὰ κέρατα μετὰ τὴν χερσὶν ἑλθόν.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.

.... ἔχεντο κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον.

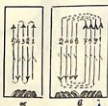
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ χοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Ὁ γεωργὸς κατευθύνει τὰ ζῶα κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ χοινί, καὶ τὸ ὄχημα 1. (ἀνωτέρω)

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α) ;

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σπορίες, ντάμιες, σιασιές, μεσοβράδες κ.λ.π.) ;

Γίνεται ἐν χωρίῳ... 12-18. ... με αὐλακίαν... -

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακίαν ;

χωρίζετο με αὐλακίαν. -

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;

Νο... ὅπου γίνεται με... -

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Διάνοιξις αὐλάκων με τὸ ὑνί καθέτως καὶ...

πλαγίως (διακλάση)...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

..... Γίνετα. κατὰ τὸν ἰδιον καὶ ἄλλω. Τρόπον -

γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορὰς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Ἐγίνοντο (γίνονται) 3-4 ὀργώματα ἐν τὴν
τὸν φεβρουάριον μῆνα (πρῶτον ὄργημα), δέυτερον
τὸν Μάϊον μῆνα τρίτον Σέβριον καὶ τέταρτον (μὲν
μὲν τὴν ἑπομένην τὸν Νέβριον ἢ Ἀβριον μῆνα...
ὀνομασία: ὀχιδικο-γύρισμα-γύρισμα-ἑπομένη -

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐγίνοντο δύο ὀργώματα: ὀχιδικο γύρισμα
καὶ ἑπομένη -

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐκείναι. ὁ χρόνος ἐξ ἀφαιρέσεως ἐπὶ ἐν ἑταδ. -

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἄραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; 3-4 διὰ δημητριακῶν. 2-3 διὰ κηπευτικῶν.
Ἄνοιξιν καὶ φθινόπωρον.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

Χρησιμοποιεῖται τὸ τρουβάρι καὶ τὸ χέρι.
(πολύτερον καὶ ἑπομένην διὰ)

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

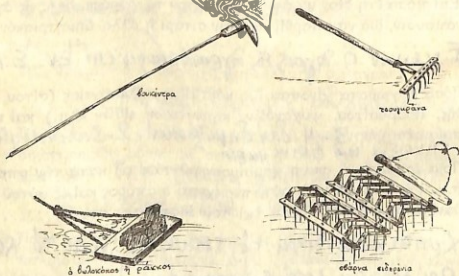
Μὲ τὸ ξυλοβίδεον ἢ τιν ἐξ αὐτῶν.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Σ. βάρνι. β. κα. δέν. γίνεται.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

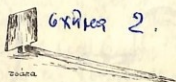
Ο. ἄφρος καὶ τὰ τμήματά του ὀργωνόμενα
μὲν καὶ τὸ θάλασι. (Ἐπίπτον. Ἐ. ἄφρα)...

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Διὰ τὰ βελτιωτικά τοῦ κήπου χρησιμοποιοῦται
πρῶτα ὁ κοφτερός καὶ κατόπιν ἡ τριφυλλία. Ἐνταῦθα
βλέπ. ὅπως εἰς τὰ βήματα 1 καὶ 2

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ἔνα κύνος. πρὸ βωλον. ὀργώνει. ὁ φρενός.
Οὗτος εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ὀργάνου ἢ ὁ κεφαλαιώτερος υἱός.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Τὰ ὀσπρία σπείρονται εἰς ποτὶς καὶ κρημνίσματα.
ὀργνύνται ὁ ἄγρος σπείρεται μετὰ κρεῖ καὶ
ἐν συνέχει. βόσκειται μετὰ ξύλων. βόσκειται.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Ξηροχώραφα ἢ ποτιετικὰ

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Ὅνδε ποτε ἐνταῦθα φεσπληρῆσθαι φεσπληρῆσθαι.

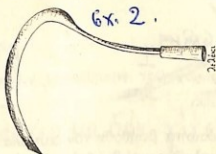
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

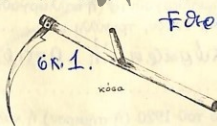
τὰ δρεπάνια ἐθερίζοντο με δρεπάνια
καὶ λευκία, ὅπως ἐκρίβω. 2. Παραμένειν. 6κ. 1.
μετὰ 1 καὶ 2. -

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων ειδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσε) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

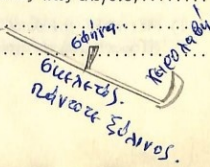
Ἐθερίζοντο (θερίζονται)
με κόσσα.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

..... 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα; (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ἄ.) *Οἱ...τεκνῆται...ἡ δὲ δρεπάνη (ἡ δρεπάνη)*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) *Ἦτο. Παλαιότερον. ἢ. εἶναι. μαζί. μαζί.
ρα. ἢ. ἔκριζων. τῆς. ρόβης. καὶ. βοῶν. ἐν. χεῖρας
διὰ τῆς χεῖρός.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ
δρεπάνι ἢ ἄλλο κοιπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ
σίκαλις κλπ. *Ἐθερίζοντο. μέχρι. ὕψους. 15-20. ἐμ.ε.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένου) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν
μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχμῆς,
πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα; *Αἴν. Παραλαμβάνουν. ἐπὶ...
πράγματα. τῶν. δράγματος. Οἱ. ἴδιοι. οἱ. θερισταί...
ἐναποθέτουν. ἐπὶ. τοῦ. ἐδάφους. τῆς. δραχμῆς...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα
τῆς χεῖρός) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφα-
λαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

*Ἐτοποθετοῦντο. 4-6. χερίες. ἐπὶ. τοῦ. ἐδάφους
Πολλὰ. ὁμοῦ. ὅλα. αἱ. κεφαλαί. τῶν. σταχύων
ἐναποθετοῦντο. πρὸς. τὴν. αὐτὴν. κατεύθυνσιν...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

..... *Φυλακίζουντο ἀγκυαλιές.*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

Θερίζουν. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες μαζί.
Αὐτοὶ ἤρχοντο ἀριστοὶ ἀπὸ ἑλλὰς τὸ πᾶν.

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες ποὺ ἐθέριζαν ἔφε-
ρον εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα των εἰδικὸν ξύ-
λινον προφυλακτικὸν κέρον ποὺ φεραλεῖτο
Παρακαρπία. Τὴν περὶ τὴν ἡμέραν ἢ καὶ ἐν
ἐννεακίῳ ἔκκερα δῶνιν.*

- Εξαποθετώντω... 2-3... χερείς... μαζί... θα φανεί...
 βέβαια... βρεγμένη... και... δηλ... β. τ. φ. π. ν. και...
 νου... πανδιόβηρον... προς το έδαφος... Οί βρεγμένοι...
 αυτοί... β. τ. φ. π. ν. θα λαλούν... δ. κ. κ. τ. κ. κ... Ο θ. κ. κ. κ...
 φ. κ. κ. κ... β. κ. κ. κ... ζ. κ. κ. κ... τους β. τ. φ. π. ν. κ. κ. κ...
 (καρπύς) δ. κ. κ. κ... τους εξαποθετ. π. κ. κ.

την ἰδίαν κατασκευὴν καὶ ἐβί-
 υό ξύλινο δοχεῖο (κνήστινο), ὅσον
 τοῦ ὁμοίου βε' ὁμοίου.

Τὸ Δε μετὰ τὴν συνκέντησιν αὐτοῦ εἰς 3-4 μέτρ...
 τοῦ ἀφροῦ ἐκέλευσεν τὴν ἐπομένην ἡμέραν καὶ
 ἔλαμπεν βωροῦς (κοιούρος). Κατόπιν συνέστη-
 τειν αὐτὸν καὶ ἐλαμπεν αὖθις θημνίς.

1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

... Δέν... Ξυλλιερή.σ.μ. ποτέ περὶ τῆς
... ἔκτασθ. - /

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

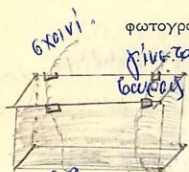
- 1) Ἐπισημάνετε παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Η. Διατροφή τῶν... ζώων... ἔβουκετο μετὰ
μετ'... ἔαχυραν. (κοκκίν. κ.σ.κ.κ.)... Π.σ.σ.σ.
... ὅτι... ἔβουκε καὶ τριφύλλι. -

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). Ο. ἔβουκε (1950 καὶ ἔκτασθ.)... ἔβουκε μετ'
κόββαν -
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Ο. ἔβουκε... τὸν... Μαῖον... μετ'... κόββαν,
Π.σ.σ.σ. 2-3... καὶ... ἔβουκε μετ'
κόββαν -

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

σχοινί.

φωτογραφίας) ἢ... Σήραγγες τοῦ κόρφου ἐφάπτο· ἢ...
 γίνε·ται. 2-3. ἡμέρας. Συμμετοχὴν·ται κατόπιν·εις.
 βούλεις με· τοῦ καρποῦ ἀφ' ἡ καὶ δε·μα τοποθεῖται..

Σήραγγα ἡ κοπὴ καὶ δε·μα τοποθεῖται

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ γίνε·ται με· μακρὰ κα·

Κε 66 α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Πε·τα·ζοι· θερι·ο·μ·ν· τὰ δε·μα·τια με·τε·φε·
 ρο·ν·το εἰς ἄλ·λων· θέ·σιν καὶ κα·τὰ προ·φ·η·κ·αῖ·ν·
 εἰς ὑ·ψη·λὰν με·ρὸς ἔ·ξω· ἀ·πο· τοῦ χω·ρί·ου... ἢ...
 το·πο·θεῖ·ται το·πο·θε·εῖ·ται δε·μα·τὶ·α· ἀλ·ών·ι·...

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνιστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνισστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; Εἰς σῶρον
 ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Ἐ·κα·λ·εῖ·ται ὁ·π·ρ·ω·τ·η·τ·η·ς ὁ·λο·ι· εἰ· β·α·χ·υ·ες...
 ὁ·β·α·ρ·ε·ν· πρὸς τὸ κέν·τρον...

3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνι·
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι·
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

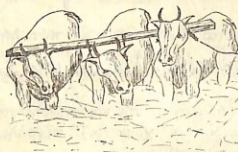
Ἀ·ν·ε·κ·α·θ·ε·ν ὑ·ψη·ρ·α·ν ἀλ·ών·ι·α... Ἐ·κ·α·τ·ε·ρ·ί·ν·το·
 ὁ·χω·ρί·ο·ς τοῦ κα·ρ·ποῦ ἀ·πο· τοῦ ἀ·χυ·ρα... Σ·ή·κ·ε·
 ρο·ν δ·ε·ν ὑ·ψη·ρ·ε·ν ὁ·α·λ·ω·ν·ι·ο·ς με· θε·ρ·ο·σ·κε·υ·α·ζ·ε·ται
 με·κα·λὴ κα·τὰ...

4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω, τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; ... Τὸ... ἀλ·ών·ι· κα·τὰ·σκευ·α·ζ·ε·ται ἔ·ξω·...

ἀ·πο· τοῦ χω·ρί·ου, καὶ κα·τὰ προ·φ·η·κ·αῖ·ν· ἔ·κ·ε·τ·η·
 φ·ε·ρ·ο·ῦ·ν·τ·ε· ὁ·λ·ι·κ·η·σ·αῖ·ς (ἀ·πο·ρ·η·κ·α·τ·η·σ·αῖ·ς... αἰ·ρ·)... ..

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Ἡ τοποθέτησις τῶν δερματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν.
ἔρχετο βαθεῖα καρέκλα. Ὅσοι οἱ βόες...
τῶν δερματιῶν ἔβλεπεν πρὸς τὸ κέντρον.

ὁ σχοινίον
κατὰ δ' ἑκασ-
τὴν βόειν περὶ
ἐκέρχεται με-
τὰ τὴν

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεὶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιστοῦ ξύλινος στῦλος, ὅπου οὗς μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καί οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὰ δερματιῶν ἔρχετο διὰ τῆς χειρικοποιήσεως...

ἔρχετο βοῶν (πρὸς ἀλωνισμόν) καὶ βαθεῖα καρέκλα.

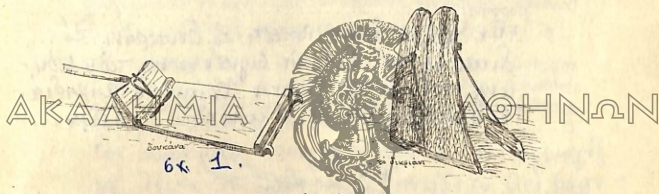
ὅσοι οἱ βόες... ὅσοι οἱ βόες... ὅσοι οἱ βόες...

ὅσοι οἱ βόες... ὅσοι οἱ βόες... ὅσοι οἱ βόες...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) Ἄν. ἔ. τοποθετεῖτο
 ἑλκυστικὸς... Τ. ἄ. ἡλωνίζοντα. Σωθ. περιφέρωντο. ὠνισ-
 δωδύμενα. ἑλ. βείραν. διὰ. ὁκινίου. με. ἑυρύχωρος. ὀνηκίς.
 Πρὸς τὸ. Κέντρον. τοῦ. ἡλωνίου. ἔ. τοποθετοῦν. το. τὰ. ὀδύνατα,
 Σωθ. καὶ. πρὸς. τὴν. περιφέρειαν (μετὰ. ἡλ. ὀδύνατα) τὰ. ὀδύνατα.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιοῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ με ἁλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Μετὰ τὴν. θεαδὴν. των. δεκατῶν. διὰ. τὴν. ποδῶν
 των. Σωθ. ἔ. κοινολοιοῖτο. μηχανικὸν ἡλωνιστικὸν
 μετὰ. ἡ. ἡλωνίζοντα, διὰ τὸ. ὁκινίου. 1. Εἰς τὸ. ὀδύνατα
 μετὰ. τὸ. ὀδύνατα. τὴν. μετὰ. ὀδύνατα. ὀδύνατα. ὀδύνατα. ὀδύνατα.
 τὰ. κουκιά. καὶ. ρεβίθια. ἡλωνίζοντα. μετὰ. Σωθ. ὀδύνατα.

ὀδύνατα καὶ παλαιότερον
 τὰ ὀδύνατα δημητριακὰ καὶ ὀδύνατα
 Σωθ. ὀδύνατα μηχανήματα ἡλωνίζοντα,

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ο. Ἀλωνισμός. ἤρκει τὴν 7^{ην} π. καὶ ἔτελει τὴν 10^{ην}.
 τὸ ἔσπασμα τῆς 10^{ης} ἡμέρας μετὰ τὴν μεταφοράν τοῦ
 βιταριῶν εἰς τὴν Οἰκίαν. τὴν 11^{ην} ἔσπασεν ἔξω
 νόντο καὶ 9^{ην} δεκάτην. ἔσπασαν οἱ οὐνοὶ καὶ τὰ 5^α α.
 καὶ ἔλαυνον, ἔλκυσαν τὸ κάρμα πρὸς τὸν
 οὐρανόν. ἔκλειον καὶ κάρμα κ. ο. κ.

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τίνας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἐκ τοῦ β. ἦσαν πρὸς τὸ δουκράνι τὸ
 δικούλι καὶ διὰ τὴν βουκέντριον τὸν κύκ-
 λον τοῦ β. τοῦ ξύλου. Ὀργανοὶ ἢ παλαιὰ
 τὸ δουκράνι ἦτο ἢ τὸ κατωτέρω. ὁ κύκλος

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφου τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχους ; . . . **Ναι** . . .

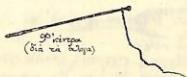
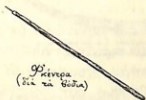
14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κύ-
 πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ἦτο ἡ βουκέντρι καὶ τὸ καμτάλι (μικρὸν)

1,5 κ.
 βουκέντρι

1 κ.
 καμτάλι
 6 χοιρίν.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν καλεῖται. ἡ βρωμι καλωνίθη
τοῦ, ἕνα στρώμα ἡλωνίσθητο καθ' ἡμέραν...

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Οἱ ἡλωνισθέντες στάχυες φέροντο ἡ λαμνί. η..

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικαὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισαῖοι καὶ ἀγωγιατές), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Τὸν ἡλωνισκόν φεραῖτο ποιεῖ ὁ ὕδρις ὁ γεωργός
με' ὀδιὰς τοῦ σῶμα, ἢ φανείσθαι ἀπὸ βρωμ
καὶ τοῦ ἀρόβαλα...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ο. ΧΙ.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κάτεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

Εἰς τὸ ἄλώνι, ὅπου ὁ ὄϊτος.

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

... *ἀπὸ τῆς ἐκείνου. ἐν πλίνθινῳ*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *κατὰ τὴν ἐκείνου με. Σὺν*

τραγούδιον. ἀπὸ τῆς ἐκείνου. τὴν. Σοφιστικὴ καὶ
πῆρες. ἡκαρμυμένον. τὰ. βέλγη. ἀπὸ. ἐκείνου. καὶ τὰ βαρύνον
ὡς τοῦ. Κι. ὁ. ἀπὸ. καὶ ἀπὸ. βαρύν. τὴν. πρὸς τὴν...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Οἱ. ἐκείνου. ἐκείνου. ἐκείνου. καὶ. ἐκείνου. πρὸς. ἀπὸ. ἐκείνου.
ἐκείνου. ἐκείνου. ἐκείνου. ἐκείνου. ἐκείνου. ἐκείνου. ἐκείνου.
ἐκείνου. ἐκείνου. ἐκείνου. ἐκείνου. ἐκείνου. ἐκείνου. ἐκείνου.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ο. β. χημαλδάρικος. βινός (λαμνί.) είπε. βκλ κγ. ε-
π. μνικς. Φιλ. του. λαμνί. εδ. κελον. κελον. ετοπε-
σε. τζ. το. τζ. καρπός. ή. βέρχα. β. δ. κελον. δ. κελον. κελον.
δ. κελον. κελον. βαν. το. β. δ. κελον.

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Τὸ θρῆναλον μὲ τὸ ὄριον θρῆναζο τὸ θρῆ-
ναλον θρῆναζο καὶ τὸ θρῆναζο θρῆναζο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Enixvi. Sav. Tarip. nat. pur. p. 101. -

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λήχισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δεύτερον ἀλῶνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τῆς Χανόβας. Τῆς Χιόας τῶν ἑξακλίων. Ἐκκαίδυο
 ἑξακλίων. Ἄν. ἑξήκοντα. Ὀκτωκλίων. ἑκατόκλίων.
 Ταῦτα ἑξακλίων. ὡς. ἑκατόκλίων. ὀκτωκλίων. ἢ ἑκατόκλίων.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευ̐ξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
 νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

Αἰν. Ξένετο.

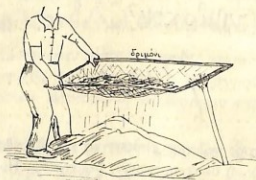
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

ἡ Διαλογή τοῦ καρποῦ Ξένετο μετ' ἐν δορμόνῃ.
μετὰ τὸ λίχνισμα δηλ. ἐξορθοῦν τοῦ κάρπου
68. εἰδικὸ βιδρένιο ἐφαπτό (δορμόνῃ) καὶ ξεκατο, -68. 1.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

68. 2. ΜΙΑ

68. 1. ΔΟΡΜΟΝ

νων μετ' ὁπὰς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετ' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Η κορ. με τη συνιστάση του εραβίας μετακίνητο εις την
οριαν δ. βίος. ερρίντο και νά εραβία πρίν
αποταχί εις τον μίαν γίτ' ελκυσον με το
κόβκινο ως το παραινύ 2. βίμα.

- 7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Σημειώθηκε ότι ο Έκτορας έκανε το 1ο μαθητικό 1: Σήμερα δεν έβγαλε, ούτε προβλήματα και εξισώσεις.

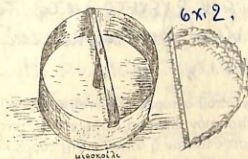
- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

1 εν... νηροπον.

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνει· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνει; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἱπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

1) Πάρετε ο. δοκίμιον εἰς τὸ ἄλωνι καὶ ἡ μέθυσται
 ἔσθαι... ἔνθα μέσθαι πειρῶν ὁ παραγωγὸς καὶ ἐνθ' ὁ δοκίμιον
 εἰς τὸ δοκίμιον βρεθῆναι καὶ τὸ κουβέλι = 10 ὀμετρ. (6 κ 1)

6 κ 2.

6 κ 1.

καὶ τὸ μακρὸν =
 = 2,5 ὀμετρ.
 (6 κ 2).

κουβέλι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Τὰ ἄλλα βάρη παπαδιάτικο καὶ ἀγροφυλακιάτικο
 κατεβήσαντο εἰς τὴν θύραν καὶ ὅχι εἰς τὸ ἄλωνι.
 Ἐδίδετο ὁ παραγωγὸς εἰς τὸν ἄλωνα καὶ ἀγροφυλακία
 εἰς τὸν κουβέλι (6 κ 1 ἄνκ.) = 90 ὀμετρ.

3) Ποῦ ἀπέθηκευτο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
 ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγροὺς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας),

Ο. καρπὸς ἀπεθηκεύετο εἰς τὸν ξύλινον ἀμφορέα
 ἢ εἰς τὸν κουβέλι, εἰς τὴν θύραν.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπέθηκευτο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἄχυρον ἀπεθικεύεται
εἰς τὸν ἀχυρῶνα παλαιὸν τῆς οἰκίας . —

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

ἢ οἰσλοῖται τὸ σπῆρον φέρεται μετὰ τὸ
ἀλώνισμα ἀπὸ τὸν καλύτερον καρπὸν καὶ
ἀφ' οὗ καθαροῦ σπῆρος .

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λύνεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται
πρὸς τοῖον σκοποῦ καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Φυλάσσεται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἐπὶ ἓν ἔτος .

Α'. ΕΤΗΕΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμνα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ἀναμνα φωτιᾶς λαμβάνει χώραν μετὰ
τὴν τελευτὰν ἑβδομαδα τῶν ἀπόκλειων,
εἰς τὴν ὑπαιθρον .

Εἰς ποίας ἡμέρας ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Ὡς τὰς ἡμέρας τῆς τελευτᾶς ἑβδομαδος,
τῆς ἑσπέρas ἡμέρας . Εἰς τὰς διαστάσεις
τῶν ὁδῶν .

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

ή φωτιά λέγεται .. μπαρμπάρια ..

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

Κυρίες, γιόρανοι καὶ ἄλλοι θνητοὶ κλέμναι.

Παρθέναι, ὄμοι, μέλαι καὶ καὶ ἄλλοι ἐν δαίμονι.

2) Ποῖος ἢ ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

ή συλλογή τῶν ξύλων γίνεται ἀπὸ τοὺς

νεωτέρους, φέρουν ἰδιωτῶν, ἢ κακὴν ἀπὸ γειτονίας.

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις τῶν. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ή συμμερίζονται τῶν ξύλων γίνεται ὁμοῦ ὅπως

νοῦτο παλαιότερον καὶ θημι καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

Εἰς τὸ μέγεθος τοῦ ποσὸς τῶν ξύλων καὶ πλεον
ἐκτετατα καὶ τὴν ἀνάγκη τῶν ξύλων

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα ἢ ἀνὰ πάλαι ἐβόκας Ἀπόκρυφ.

Περὶ τῆς πυρῆς κορυφῶν. Εὐαγγέλιος, καὶ

ἑορταί δὲν γίνονται. Πίπουν. Κραβοί....

(Εἰδιωκτῶν; .. ή πυρὴ ἀναπνέεται ἐν τῇ καὶ τῇ
ἰσχυρίσας, ἐκτετατα ἐβόκας, πρὶν τῆς τυροφάγου.)

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Πρὶν δυνάμει ή φωτιά πηδῶν βταμωτῶ

καὶ χαρῶν. Τραγουδοῦν τὰ κῆρυξι δίδωκα :

ή μπρε... μπρε... βταμωτῶ καὶ...

τις τρανιές τις ἀποκριές. Ἐφηναν τὰ βαρὰ ἰδιῶ.

καὶ καφῶ λίσαν τὰ... πούλιφ...

- 3) Τί καίονται εις τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

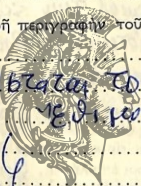
Καίρου.ζα. δειχ.κ. χόρ.ε.γ. ἢ. ξύλα. Φ.π.ι. :
 6κ. Πουρν.φ.ρ.ι.α. ἢ. Παλαιοί. Τροχοί. Σ.κα. :
 ζών. (Καρυ.τό.δ.υ.κ. :),

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα' (περιγράψατε λεπτομερῶς)

..... ?! Ο.χ.ι. -

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 Δὲν συμβαίνει τοιοῦτον
 ἐθίμον.

Η Συλλογὴ ἐγένετο ἐν Αθηναῖς ἐνὶ δύο τε-
 ραῖων ἰδιωτῶν γεωργῶν, ἦτοι :

1) Γεωργίος Χατζημήκος, ἐτῶν 72. - Γεωργ. γινώμεις : Δ'. τὰ ξύλα Δημ. Σχολείον.

2) Βαῖος Γιαννάς, ἐτῶν 62. Γεωργ. γινώμεις : ΣΤ'.
 τὰ ξύλα Δημ. Σχολείον. Αἱ κρυφτοὶ ἐξηννήσαν
 καὶ ἐκεφάλωσαν εἰς Αθηνάσιον.

[Ὄνομα συλλογῆς : Αθανάσιος Καμῖλης, διδασκα-
 λός.]

Η συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἐν 10-20 Φεβρουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ